

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Економіка, менеджмент та комерційна діяльність

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ЩОДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
здобувачами вищої освіти на другому (магістерському) рівні**

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність: D7 «Торгівля»

**Освітньо-професійна програма: «Підприємництво та торгівля у смарт-
середовищі»**

денної та заочної форми навчання

Затверджено на засіданні
кафедри економіки, менеджменту
та комерційної діяльності
Протокол № 8 від 03.02.2026 р.

Кропивницький, 2026

Методичні рекомендації до виконання та захисту кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти на другому (магістерському) рівні спеціальності D7 «Торгівля», освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі» / [уклад.: О.В. Кіріченко, Т.В. Тушевська]; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький: ЦНТУ, 2026. – 69 с.

Рецензенти:

А.С. Музиченко – д.е.н., професор кафедри «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність»,

Т.Ф. Рябоволик – к.е.н., доцент, завідувач кафедри «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність»

Методичні рекомендації визначають загальні вимоги до тематики, структури, обсягу й оформлення кваліфікаційних робіт відповідно до стандартів вищої освіти України.

Укладачі:

О.В. Кіріченко – к.е.н., доцент кафедри «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність»,

Т.В. Тушевська – асистент кафедри «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність».

Методичні рекомендації до виконання та захисту кваліфікаційних робіт, 2026
© Центральноукраїнський національний
технічний університет

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	7
2. ПІДГОТОВКА ТА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	9
2.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи	9
2.2.Складання плану кваліфікаційної роботи	11
2.3.Зміст та структура кваліфікаційної роботи, рекомендації по написанню основних її розділів	12
3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	20
4.ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	31
4.1.Порядок допуску здобувача до захисту кваліфікаційної роботи науковим керівником	31
4.2.Правила запобігання академічному плагіату та перевірка кваліфікаційної роботи на академічний плагіат	33
4.3.Порядок допуску здобувача до захисту кваліфікаційної роботи випусковою кафедрою	34
4.4.Організація захисту кваліфікаційної роботи	36
4.5.Оцінювання кваліфікаційної роботи та результатів її захисту	38
5.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	41
ДОДАТКИ	46
Додаток А – Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт	47
Додаток Б – Заява на виконання кваліфікаційної роботи	52
Додаток В – Завдання на кваліфікаційну роботу	53
Додаток Г – Приклад змісту кваліфікаційної роботи	55
Додаток Д – Заява на академічну доброчесність	56
Додаток Е – Зразок титульної сторінки кваліфікаційної роботи	57
Додаток Ж – Структура анотації до кваліфікаційної роботи	58
Додаток И – Відгук керівника кваліфікаційної роботи	59
Додаток К – Приклад оформлення списку публікацій здобувача вищої освіти	60
Додаток Л – Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел	61
Додаток М – Зразок титульної сторінки ілюстративних матеріалів	68

ВСТУП

Вимоги до кваліфікаційної роботи розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», інструкцій Міністерства освіти і науки України, Стандарту вищої освіти України із галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальності: D7 «Торгівля», ОПП «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі» другого (магістерського) рівня, «Положення про організацію навчального процесу в Центральнотраїському національному технічному університеті», Положення про кваліфікаційну роботу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для присудження ступеня вищої освіти «Магістр», з яким можна ознайомитись за посиланням <http://www.kntu.kr.ua/doc/pkrm.pdf>

Магістр – другий рівень вищої освіти особи, яка на основі ступеня вищої освіти бакалавр/освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, передбачених для первинних посад у певному виді діяльності.

Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає можливість виявити рівень засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

Кваліфікаційна робота є одним із видів індивідуальних робіт здобувача вищої освіти, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у галузі знань «Бізнес, адміністрування та право» та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Основними результатами успішного виконання кваліфікаційної роботи є поглиблення і підтвердження здобувачем вищої освіти теоретичних і практичних знань з обраної спеціальності, набутих при вивченні професійно-орієнтованих дисциплін, вироблення умінь при вирішенні конкретних практичних завдань, які здійснюються на підприємствах, в установах, організаціях.

Для успішного виконання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен мати ґрунтовні теоретичні знання з питань, що розглядаються у відповідних навчальних дисциплінах.

У даних методичних вказівках розглядаються загальні питання організації виконання, проведення захисту кваліфікаційних робіт для

здобувачів вищої освіти спеціальності D7 «Торгівля», освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі» .

Завданнями даних методичних рекомендацій є:

- забезпечення ефективної організації процесу написання кваліфікаційних робіт;
- надання методичної допомоги в написанні кваліфікаційних робіт;
- забезпечення єдності вимог до кваліфікаційних робіт;
- забезпечення єдиного підходу щодо оформлення документів по допуску кваліфікаційних робіт до захисту;
- впорядкування процесу захисту кваліфікаційних робіт.

Методичні рекомендації висвітлюють:

- порядок підготовки та виконання кваліфікаційної роботи;
- вимоги до змісту та оформлення кваліфікаційної роботи;
- порядок допуску до захисту кваліфікаційної роботи та організацію безпосереднього її захисту;
- критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.

Дані методичні рекомендації встановлюють загальні вимоги до тематики, структури, обсягу й оформлення кваліфікаційних робіт й ґрунтується на нормах чинних нормативних документів.

Виконання кваліфікаційної роботи дає змогу виявити здатність здобувача самостійно осмислювати проблему, творчо, критично її досліджувати, набувати вміння збирати, аналізувати та систематизувати інформацію й літературні джерела, розв'язувати складні завдання у сфері професійної діяльності, застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань, а також забезпечує можливість набуття інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК 5. Здатність до ініціювання і реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності.

СК 6. Здатність планувати та організовувати діяльність організацій з урахуванням вимог смарт-середовища, використовувати технології та методи управління інноваціями у стратегічному і тактичному вимірах на засадах сталого розвитку.

СК 7. Здатність обирати і використовувати методи та технології для ведення підприємницької та торговельної діяльності із застосуванням цифрових інструментів та засобів PR-менеджменту.

СК 8. Здатність до використання знань в системі міжнародної торгівлі, митного регулювання та договірною права з метою ефективного здійснення професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.

ПРН 8. Застосовувати знання з міжнародної торгівлі, митного регулювання та договірної права, організації роботи в крос-культурному середовищі для забезпечення ефективності підприємницької та торговельної діяльності у глобалізованому бізнес-просторі.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

ПРН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН 11. Впроваджувати інноваційні проєкти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур.

ПРН 13. Визначати основні тренди підприємницької та торговельної діяльності у смарт-середовищі, управляти інноваціями в стратегічному та тактичному вимірі в контексті сталого розвитку.

ПРН 14. Використовувати новітні засоби та методи ведення підприємницької та торговельної діяльності з використанням PR технологій і цифрових інструментів в умовах розвитку смарт-середовища.

ПРН 15. Застосовувати знання з міжнародної торгівлі, митного регулювання та договірної права для забезпечення ефективності підприємницької та торговельної діяльності у глобалізованому бізнес-середовищі.

Написання та захист кваліфікаційної роботи забезпечує оцінку знань, умінь, навичок, кругозору та інших особистих якостей здобувача, набутих під час навчання, які можуть бути ідентифіковані, виміряні й оцінені.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Мета виконання кваліфікаційної роботи – визначення рівня підготовленості здобувача вищої освіти до розв'язання комплексу наукових і прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності на основі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок, отриманих у процесі всього періоду навчання.

Виконання кваліфікаційної роботи забезпечує:

- систематизацію, закріплення, розширення та застосування знань здобувача вищої освіти під час виконання конкретних науково-дослідних і прикладних завдань;

- розвиток навичок самостійної роботи;

- оволодіння методикою дослідження при вирішенні наукових та прикладних проблем.

Задля якісного виконання кваліфікаційної роботи необхідно виконати такі завдання:

- опрацювати, систематизувати, узагальнити та поглибити теоретичні знання у контексті вирішення конкретних практичних завдань в сфері менеджменту;

- сформулювати конкретну прикладну проблему в сфері майбутньої професійної діяльності, що є актуальною для розгляду та має практичне значення для діяльності організацій;

- обґрунтувати необхідність застосування інструментарію (методів, прийомів і засобів) для вирішення визначеної проблеми;

- встановити внутрішні і зовнішні зв'язки між явищами та процесами, які суттєвими для вирішення конкретного практичного завдання;

- сформулювати висновки, рекомендації і пропозиції за результатами проведеного дослідження.

Процес написання і захисту кваліфікаційної роботи складається з декількох етапів, основними з яких є:

- вибір теми роботи здобувачем і узгодження її з керівником від кафедри;

- постановка мети і конкретних завдань дослідження;

- визначення об'єкта і предмета дослідження;

- складання плану кваліфікаційної роботи;

- підбір та вивчення інформаційних джерел, які включають фахову спеціалізовану літературу, матеріали фахових періодичних видань, матеріали Internet-ресурсів, законодавчі та нормативні документи (кодекси, закони України, постанови уряду, нормативні акти міністерств, інших органів виконавчої влади, органів господарського управління та контролю тощо, методичні та інструктивні матеріали, які регламентують діяльність підприємств (установ, організацій);

- вибір методів (методики) проведення дослідження;

- опис процесу дослідження;

- накопичення та попередня обробка практичного матеріалу з теми під час проходження переддипломної практики;

- узагальнення теоретичного і практичного матеріалу з теми,

- обговорення і узгодження отриманих результатів з науковим керівником;
- формулювання висновків і оцінка одержаних результатів;
- визначення обсягу та змісту графічного матеріалу;
- оформлення кваліфікаційної роботи;
- отримання відгуку від керівника;
- отримання зовнішньої рецензії на кваліфікаційну роботу;
- перевірка кваліфікаційної роботи на академічну добросовісність;
- представлення кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри з метою визначення можливості допуску її до захисту;
- захист кваліфікаційної роботи.

2. ПІДГОТОВКА ТА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи

Вибір теми є найвідповідальнішим етапом під час написання кваліфікаційної роботи. При обранні теми основними критеріями повинні бути актуальність, практична значимість, наявність теоретичної бази, а також можливість зібрання відповідного практичного матеріалу на підприємстві (установі, організації), де здобувач проходить переддипломну практику.

Здобувачу надається право обрати тему кваліфікаційної роботи із переліку, запропонованого випусковою кафедрою економіки, менеджменту та комерційної діяльності, або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки сама для досліджуваного підприємства. Важливо, щоб здобувач, обираючи тему і починаючи працювати над нею, чітко уявляв її місце в загальній системі менеджменту організації.

Випускова кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності стимулює комплексний підхід здобувачів до вибору теми кваліфікаційної роботи, в основі якого лежить взаємозв'язок наукових досліджень, виконаних здобувачем впродовж усього періоду навчання та відповідність проблемам і практичним потребам тих підприємств (установ, організацій), які є базою для проходження переддипломної практики та матеріал яких є основою для написання кваліфікаційної роботи.

При виборі теми враховуються такі фактори:

- напрями досліджень, що рекомендуються кафедрою, з урахуванням специфіки та актуальності завдань, які виникають під час виконання роботи;
- дослідницький потенціал здобувача, що сформувався під час виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін спеціальної

(фахової) підготовки, курсових робіт, науково-дослідної роботи, адже кваліфікаційна робота відрізняється більшою визначеністю, глибиною розкриття проблеми й широтою її охоплення;

- професійні інтереси, обумовлені майбутнім місцем роботи здобувача;
- рекомендації підприємства (установи, організації) – суб'єкта дослідження (за наявності), підтверджені письмовим замовленням на розробку конкретної теми.

Враховуючи здібності й успішність здобувача, його наукові нахили, інтереси, базу переддипломної практики (місце роботи) і характер майбутньої роботи, керівник допомагає зробити вибір основного аспекту роботи - організаційного, методичного, практично-прикладного. Після систематизації й вивчення літературних джерел, матеріалів періодичних видань, нормативно-правових актів, які регламентують основні питання дослідження, слід детальніше попрацювати над планом кваліфікаційної роботи, що сприятиме поліпшенню структури роботи й підвищенню якості дослідження.

В додатку А даних методичних рекомендацій наведено орієнтовну тематику кваліфікаційних робіт, яка враховує актуальність і перспективи розвитку процесу менеджменту, в т.ч. з урахуванням забезпечення стійкості і сталого розвитку організацій в умовах цифровізації процесів управління.

В будь-якому випадку слід враховувати, що тема кваліфікаційної роботи не повинна бути надто складною, багатогранною, з розглядом значного кола питань, оскільки висвітлення кожного з них може бути поверхневим. Вона не може також охоплювати надто вузький напрям, оскільки здобувачеві буде важко зробити обґрунтовані висновки і внести конкретні пропозиції.

Отже, кожна тема з переліку, наведеному в додатку А, може бути темою кваліфікаційної роботи, але вона потребує уточнення і конкретизації залежно від бази переддипломної практики, об'єкта дослідження, нахилів і здібностей здобувача, мети кваліфікаційної роботи й побажань підприємств. Даний перелік є орієнтовним, довідковим та рекомендаційним методичним матеріалом для здобувача.

Узгоджені теми подаються на кафедру для розгляду і затвердження. Зразок заяви здобувача на затвердження теми кваліфікаційної роботи наведений в додатку Б.

Після узгодження тем кафедрою економіки, менеджменту та комерційної діяльності готується наказ, згідно з яким за кожним здобувачем закріплюється тема кваліфікаційної роботи та науковий керівник.

Після затвердження теми здобувач одержує завдання на виконання кваліфікаційної роботи (додаток В) і погоджує з керівником календарний план її виконання.

Календарний план повинен включати такі етапи:

- 1.Збір матеріалів на підприємстві (установі, організації), узагальнення результатів переддипломної практики.
- 2.Складання бібліографії та вивчення літературних джерел.
3. Написання вступу, основних розділів кваліфікаційної роботи, висновків.
- 4.Загальне оформлення кваліфікаційної роботи.
- 5.Перевірка кваліфікаційної роботи на академічну доброчесність.
- 6.Отримання відгука від керівника та зовнішніх рецензій.
- 7.Підготовка ілюстративного матеріалу, тез доповіді.
- 8.Захист кваліфікаційної роботи.

Порушення строків виконання основних етапів кваліфікаційної роботи є підставою для недопущення здобувача до захисту кваліфікаційної роботи.

2.2. Складання плану кваліфікаційної роботи

Кожна кваліфікаційна робота має свої відмінні особливості, які впливають із своєрідності теми, об'єкта дослідження, структури роботи, вимог наукового керівника, наявності і повноти джерел інформації, глибини опанування здобувачем загальних та фахових компетентностей, навичок і вміння висвітлювати теоретичні і практичні питання. Разом з тим, кожна кваліфікаційна робота має бути побудована за загальною схемою, на основі єдиних методичних рекомендацій, які відображають сучасний рівень вимог до завершальної стадії підготовки магістрів менеджменту. Вимоги єдиної методики стосуються форми побудови складових частин, але не їх змісту.

Відповідно до мети і завдань кваліфікаційної роботи здобувач під керівництвом наукового керівника складає план і визначає строки написання основних розділів роботи. План має бути логічним. Це означає, що назви розділів обов'язково мають відповідати назві теми, а окремих підрозділів (параграфів) - назві відповідних розділів.

План має бути послідовним і охоплювати всі основні напрями досліджень обраної теми. Назви розділів і підрозділів (параграфів) повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи. Назви розділів і підрозділів повинні розкривати тему кваліфікаційної роботи та відповідати їх змісту.

Розміщувати питання плану треба послідовно, без повторень, з логічними переходами від одного розділу до іншого.

Підготовлений самостійно здобувачем план кваліфікаційної роботи дозволяє керівнику скласти уяву про рівень підготовки, ступінь ознайомлення з літературою, логіку і творчий потенціал здобувача. Керівник кваліфікаційної роботи може коригувати складений здобувачем план, спрямовуючи його на відповідне коло питань, не окреслених в плані, роблячи роботу більш конкретною і цілеспрямованою. Після узгодження плану з керівником складається календарний план виконання кваліфікаційної роботи з чітким графіком виконання окремих розділів і параграфів.

Структура кваліфікаційної роботи багато в чому залежить від обраної теми, але, в основному, складається із вступу, трьох розділів, які містять від двох до п'яти підрозділів, висновків до кожного з розділів, загального висновку, списку використаних джерел та додатків. Зразок орієнтовного плану кваліфікаційних робіт за можливими напрямками наведено в додатку Г.

2.3. Зміст та структура кваліфікаційної роботи, рекомендації по написанню основних її розділів

Кваліфікаційна робота має усталену структурну композицію, яка включає такі елементи:

- 1) титульна сторінка (зразок наведено в Додатку Е);
- 2) заява на академічну доброчесність (Додаток Д);
- 3) заява здобувача на затвердження теми кваліфікаційної роботи (Додаток Б);
- 4) завдання на виконання кваліфікаційної роботи (Додаток В);
- 5) відгук наукового керівника (Додаток И);
- 6) зовнішня рецензія;
- 7) анотація (Додаток Ж);
- 8) зміст кваліфікаційної роботи (Додаток Г);
- 9) перелік умовних позначень;
- 10) вступ;
- 11) основна частина, яка складається з трьох розділів;
- 12) висновки;
- 13) список використаних джерел;
- 14) додатки.

Титульна сторінка кваліфікаційної роботи має містити всі реквізити й підписи, передбачені встановленою формою (зразок оформлення наведено у додатку Е).

Завдання до кваліфікаційної роботи (додаток В) заповнюється на початку практики, передбаченої для підготовки кваліфікаційної роботи. Один примірник підшивається до кваліфікаційної роботи.

Анотація наводиться перед змістом роботи (додаток Ж). Вони повинні містити інформацію про зміст та результати кваліфікаційної роботи. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним (0,5-1 сторінки). Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів.

Анотація складається 2 мовами: українська та англійська. Варіанти анотацій мають бути ідентичними.

В анотації має бути наведена така інформація:

- відомості про обсяг текстової частини, кількість рисунків, таблиць, додатків і бібліографічних найменувань за переліком посилань;
- мета роботи, об'єкт та предмет дослідження;
- використані методи дослідження;
- отримані результати (нові якісні та кількісні показники, економічний ефект тощо);
- перелік ключових слів (не більше 10).

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів, зокрема вступу, розділів, підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Назви розділів і підрозділів повинні дослівно відповідати заголовкам тексту.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подається (за необхідності) окремим списком перед вступом. Терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться, а розшифровка таких, що внесені до переліку, наводиться у тексті при їх першому згадуванні.

Вступ має відображати актуальність кваліфікаційної роботи, отримані результати та містити:

1. Актуальність теми роботи. Ця складова вступу передбачає обґрунтування необхідності проведення дослідження на обрану тему, визначення проблеми, яка обумовила вибір теми, та доведення важливості вирішення цієї проблеми.

Актуальність – це важливість дослідження для потреб розвитку економіки країни, галузі, суб'єктів економічної діяльності. Актуальність теми пов'язана із поставленими в роботі завданнями, вирішення яких дозволить розв'язати визначену економіко-управлінську проблему.

В актуальності теми кваліфікаційної роботи повинна бути відповідь на такі питання:

- яка проблема (невирішені питання) перешкоджає розвитку економіки країни, галузі, суб'єктів економічної діяльності?
- яка значущість результатів кваліфікаційної роботи у вирішенні існуючої проблеми?
- який стан і повнота розроблення існуючої проблеми у науковій та спеціалізованій професійній літературі та/чи у самого суб'єкта економічної діяльності?

2. *Мета та завдання роботи.* Мета роботи має бути тісно пов'язана із темою дослідження, відображати основний результат, який прагне отримати здобувач у процесі написання кваліфікаційної роботи.

Мета роботи має бути конкретизована через формулювання завдань кваліфікаційної роботи, які охоплюють теоретико-методичні та науково-практичні складові дослідження.

Завдання кваліфікаційної роботи є конкретними задачами, вирішення яких спрямоване на досягнення її мети.

Прикладами типових завдань кваліфікаційної роботи як самостійного дослідження здобувача є:

- дослідження (встановлення) теоретичних засад з теми роботи;
- визначення економічної сутності понять процесів, що досліджуються;
- поглиблення суті
- систематизація методичних підходів до оцінювання процесів та явищ, що досліджуються;
- аналіз ефективності діяльності....
- визначення впливу факторів на ...
- визначення шляхів удосконалення ...
- визначення інструментів дослідження явища, процесу...
- формування засобів (інструментів) вирішення означеної проблеми підприємства...
- визначення тенденцій і закономірностей
- обґрунтування системи заходів...
- розробка практичних рекомендацій....
- адаптація (удосконалення) методичних підходів, процесів, етапів.....
- оцінювання впливу запропонованих заходів на ефективність діяльності підприємства.

Перелік завдань кваліфікаційної роботи, що визначається у вступі, має корелюватись із змістом кваліфікаційної роботи та тими завданнями, що

викладені у «Завданні кваліфікаційної роботи», а також висновками до кваліфікаційної роботи. Завдання кваліфікаційної роботи визначаються для кожного пункту кваліфікаційної роботи.

3. *Предмет та об'єкт дослідження.* Визначення об'єкту дослідження надає можливість здобувачу визначити який саме процес або явище економічної науки він досліджує. Об'єкт дослідження є більш широким поняттям ніж предмет. Предмет дослідження визначається в межах об'єкту дослідження і корелює з темою кваліфікаційної роботи.

4. *База дослідження* включає визначення назви суб'єктів господарської діяльності або інших економічних систем, аналіз яких буде підтверджувати наявність проблемної ситуації, вирішенню якої буде присвячена кваліфікаційна робота.

5. *Методи дослідження.* Мають бути вказані загальнонаукові та спеціальні методи, професійні методики та технології, які були використані у роботі та передбачені Стандартом вищої освіти України для відповідної спеціальності.

При написанні кваліфікаційної роботи зазвичай використовуються:

- теоретичні та емпіричні методи дослідження;
- універсальні та спеціальні методи дослідження.

Теоретичні методи дослідження:

- абстрагування (застосовується для розвитку сутності понять);
- сходження від абстрактного до конкретного (для схематичного відображення етапів, які конкретизують процеси пізнання досліджуваного предмета);
- ідеалізація (метод конструювання абстрактних об'єктів, яких немає і не може бути в дійсності, але які допомагають досліджувати реальні явища і процеси. В дослідженні ідеалізований об'єкт як еталон накладається на реально існуючий предмет, що допомагає охарактеризувати його стан, виявляти недоліки, причини деформації та руйнації, намалювати шляхи щодо його відродження та передбачити перспективу в даних умовах);
- формалізація (відображення структури та властивостей об'єктів дослідження у знаковій формі за допомогою формул, знаків тощо).

Емпіричні методи дослідження:

- спостереження (цілеспрямоване дослідження об'єкта, спрямоване на вивчення його характеристик);
- експеримент (спосіб пізнання, за допомогою якого у контрольованих і керованих умовах досліджуються явища реальності, здійснюється на основі теорії, що визначає постановку завдань і інтерпретацію його результатів);

- порівняння (метод зіставлення об'єктів з метою виявлення подібності чи різниці між ними);

- вимірювання (сукупність дій, що виконуються за допомогою засобів вимірювань з метою знаходження значення вимірюваної величини в прийнятих одиницях виміру. Розрізняють прямі вимірювання і непрямі вимірювання, засновані на відомій залежності між величинами).

Універсальні (загальнологічні) методи дослідження:

- аналіз (детальне вивчення предмету дослідження шляхом його розподілу на окремі частини для його більш детального вивчення);

- синтез (об'єднання окремих частин предмету дослідження в одне ціле, що дозволяє зробити висновок про його сутнісні риси, структуру та призначення);

- узагальнення (виявлення загальних властивостей і ознак предметів, явищ і процесів);

- індукція (формування загальних висновків на основі аналізу окремих фактів);

- дедукція (застосування знань загальних закономірностей для аналізу конкретного предмету дослідження);

- аналогія (перенесення знань щодо одного об'єкта, на інший, менш досліджений і менш доступний);

- моделювання (формування і вивчення моделі (зображення) предмету дослідження з подальшим перенесенням результатів на реальний предмет);

- системний метод (представлення об'єкту та предмету дослідження як цілісної множини елементів, їх підпорядкованості та зв'язків між ними).

Специфічні методи дослідження:

- методи збору інформації (спостереження за всіма (або частиною) одиниць сукупності, котрі складають явище (процес), що досліджується);

- узагальнення економічної інформації (порядкування зібраного фактичного матеріалу шляхом його групування, табличного та графічного представлення);

- економічного аналізу (встановлення причинно-наслідкових зв'язків економічних явищ і процесів, які забезпечили досягнення економічного результату господарювання). В залежності від функціонального призначення аналіз може бути: бюджетний, фінансовий, інвестиційний, вартісний, маркетинговий, логістичний, соціально-економічний, управлінський, стратегічний;

- економічного моделювання та прогнозування (визначення тенденцій економічного розвитку об'єкту та предмету дослідження, оцінка можливих їх

станів у майбутньому та пошук альтернативних шляхів і термінів їх досягнення. Для прогнозування застосовуються: евристичні, економіко-математичні та прогностичні методи.

6. Результати кваліфікаційної роботи. У цьому пункті мають бути висвітлені новизна (наукова, аналітична тощо) та практична цінність роботи. Зазначаються результати, які були отримані здобувачем у процесі написання кваліфікаційної роботи, серед яких можуть бути зазначені: економічні результати та управлінські рішення, які запропоновані здобувачем, можливі сфери застосування отриманих у кваліфікаційній роботі результатів.

Практична цінність, зокрема, може полягати в розробленні шляхів, напрямів тощо підвищення функціональності підприємства (організацій), його окремих функцій, результати впровадження, тощо.

7. Апробація та висвітлення результатів. За наявності наводяться результати виконання кваліфікаційної роботи, які пройшли апробацію під час наукових та науково-практичних конференцій (матеріали чи тези доповідей), були висвітлені у наукових публікаціях (статтях, монографіях тощо). Вказується апробація роботи на базі дослідження, дані щодо її впровадження на підприємстві.

8. Структура кваліфікаційної роботи. Здобувач повинен описати перелік структурних елементів кваліфікаційної роботи та коротко викласти їх зміст, вказати кількість наведених в роботі таблиць, рисунків, використаних джерел та додатків

Основна частина кваліфікаційної роботи здобувача за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має передбачати теоретичну, аналітичну та рекомендаційну складові. Структура роботи та її план визначається здобувачем вищої освіти разом із керівником роботи виходячи із проблемної ситуації, на вирішення якої спрямована робота.

Обов'язковою вимогою до основної частини кваліфікаційної роботи є наявність теоретико-методичного аналізу проблематики, розрахунково-аналітичної частини з використання сучасних підходів, моделей та методів на основі об'єктивних даних, аналізу .

Кожен розділ кваліфікаційної роботи завершуються висновками до розділу із висвітленням основних результатів, отриманих здобувачем у цьому розділі роботи.

Орієнтовна структура основної частини кваліфікаційної роботи здобувача за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти матиме такий вигляд:

1. Теоретико-методологічний розділ

1.1 Назва першого пункту першого розділу

1.2 Назва другого пункту першого розділу

2. Дослідницько-аналітичний розділ

2.1 Назва першого пункту другого розділу

2.2 Назва другого пункту другого розділу

2.3 Назва третього пункту другого розділу

3. Проектно-рекомендаційний розділ

3.1 Назва першого пункту третього розділу

3.2 Назва другого пункту третього розділу

У першому теоретико-методологічному розділі основної частини розглядаються теоретичні та методологічні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з предмета дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх класифікація, основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта, тощо.

Для констатації та обґрунтування загальнотеоретичних висновків та тенденцій доцільно використовувати дані, опубліковані у відповідних енциклопедіях, посібниках, монографіях, довідниках, періодичних виданнях, у т.ч. закордонних.

Стан розробки обраної теми подається здобувачем через огляд літературних джерел (не менше 30). Він повинен дати загальне уявлення про стан питання і показати розуміння здобувачем наукової задачі та шляхів її розв'язання. Огляд літературних джерел за темою повинен показати ґрунтовне ознайомлення зі спеціальною літературою, вміння критично розглядати різні наукові погляди, виділяти істотне, правильно оцінювати зроблене іншими дослідниками. Матеріали такого огляду потрібно систематизувати в певному логічному зв'язку, а не в хронологічному порядку їх публікацій.

У теоретико-методологічному розділі необхідно відобразити такі аспекти:

- загальну характеристику об'єкта дослідження;
- теоретичне обґрунтування і вибір методів дослідження відповідно до поставленої мети;
- методику кількісної та якісної оцінки факторів, що впливають на формування досліджуваних показників та їхню класифікацію.

Висновки з теоретико-методологічного розділу мають відобразити специфіку обраного об'єкта дослідження; висвітлити ступінь новизни обраного теоретичного підходу до розв'язання конкретної задачі у кваліфікаційній роботі здобувача.

У другому дослідницько-аналітичному розділі здобувач, використовуючи фактичний матеріал і зібрану інформацію, аналізує та розкриває зміст питань на прикладі конкретних підприємств, установ, організацій.

Дослідження проблеми має здійснюватися на основі накопиченого і систематизованого матеріалу, групування та обробки даних, що дозволяє проводити кваліфікований аналіз, обґрунтовувати пропозиції у наступному розділі. Текст кваліфікаційної роботи слід підкріпити реальними документами підприємств (установ, організацій), що наводяться у додатках.

У другому розділі потрібно дати загальну характеристику об'єкта дослідження, висвітлити історію та перспективи його розвитку. На основі аналізу звітних даних за не менш ніж 3 періоди, документів оперативного обліку й контролю, особистих вражень та узагальнень треба зробити необхідні розрахунки з обраної теми, виявити досягнуті успіхи й недоліки, що підтверджують виявлені у попередньому розділі протиріччя, визначити їх причини.

Аналітичний розділ має бути виконаний з елементами інформаційних технологій для теоретичного обґрунтування оптимальних напрямів управлінського вектору соціально-економічного розвитку, що найбільшою мірою відповідають поєднанню адміністративних, інноваційних, економічних і екологічних цілей господарювання підприємств.

Третій проектно-рекомендаційний розділ містить декілька взаємопов'язаних підрозділів, в яких надано конкретні обґрунтовані пропозиції, проекти інноваційного характеру щодо вдосконалення управління та підвищення ефективності діяльності підприємств, установ, організацій. У цьому розділі розкривають також зміст і результати власних досліджень.

Розробка пропозицій має ґрунтуватися на виявлених недоліках організації роботи підприємства, наявних резервах її удосконалення, вивченні вітчизняного й закордонного досвіду провідних підприємств аналогічного та споріднених профілів діяльності.

У даному розділі результати проведеної роботи викладаються за такою структурою:

- загальна характеристика суті пропозиції (нововведення, що пропонується здійснити);
- обґрунтування доцільності застосування пропозиції (нововведення) та очікувані результати від її реалізації, в тому числі розрахунок економічного ефекту (за можливості);
- стан готовності підприємства до введення пропозиції (нововведення);

- план організаційно-економічних заходів, необхідних для впровадження такої пропозиції.

Висновки є узагальнюючим елементом кваліфікаційної роботи і мають містити основні, найбільш значимі на думку здобувача, результати, отримані в кваліфікаційній роботі при вивченні бази дослідження та розробці й обґрунтуванні рекомендацій.

Висновки до кваліфікаційної роботи не повинні повторювати висновки до розділів, а мають корелювати із завданнями кваліфікаційної роботи, що були поставлені у вступі. Вони формулюються як стислий опис основних результатів, отриманих при вирішенні визначених у вступі завдань.

Список використаних джерел складається на основі тих інформаційних ресурсів (посібників, монографій, статей, джерел статистичної інформації тощо), які були використані при написанні кваліфікаційної роботи і на які є посилання в тексті кваліфікаційної роботи.

Перелік використаних джерел для кваліфікаційної роботи магістра має містити не менше 30 найменувань.

Бібліографічний опис джерел складають з урахуванням ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». (Правила оформлення додано до Додатку Ж)

Додатки до кваліфікаційної роботи включають додаткову інформацію, яка необхідна для кращого розуміння викладеного матеріалу кваліфікаційної роботи або для додаткового обґрунтування наведених у роботі положень і висновків.

Так, додатки кваліфікаційної роботи можуть включати специфікації, виведення розрахункових формул або проміжні розрахунки, статистичну інформацію, елементи фінансово-економічної звітності підприємства, ринкові огляди, код або лістинг програми, копії актів про впровадження результатів дослідження тощо.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Обсяг кваліфікаційної роботи – 60 ($\pm 10\%$) сторінок формату А4 друкованого тексту (без урахування додатків та списку використаних джерел).

Приблизний обсяг структурних складових друкованого варіанту:

- вступ – 2-3 сторінки;
- перший розділ – 15-20 сторінок;
- другий розділ – 20-25 сторінок;
- третій розділ – 10-15 сторінок;

- висновки – 2-3 сторінки.

Перед захистом кваліфікаційна робота має бути зброшурована і містити в наступній послідовності:

- титульна сторінка,
- заяву на академічну доброчесність,
- заява,
- завдання,
- відгук наукового керівника (додаток И),
- зовнішня рецензія доктора або кандидата економічних наук (міжкафедральна),
- список наукових публікацій здобувача вищої освіти (додаток К),
- довідка методично-організаційного відділу ЦНТУ про наукову діяльність,
- анотації (українською та англійською мовами),
- зміст з визначенням сторінок тексту кваліфікаційної роботи,
- перелік умовних позначень,
- вступ,
- основна частина,
- висновки,
- список використаних джерел,
- додатки.

Кваліфікаційна робота має бути представлений у вигляді комп'ютерного набору на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 через півтора міжрядкових інтервали з використанням текстового редактора Word, розмір шрифту – 14.

Текст роботи друкують, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту (не жирним).

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять.

Заголовок розділу друкують з нового рядка заголовними літерами.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Підрозділ нумерують у межах розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку.

В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «1.2.» (другий підрозділ першого розділу). Заголовок підрозділу розміщують у тому ж рядку та виділяють напівжирним шрифтом.

Відстань між заголовком та текстом повинна становити одну вільну строку.

Кожна структурна частина роботи (крім підрозділів) починається з нової сторінки.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Організаційно-правова характеристика підприємства

Досліджуване підприємство

Додатки, список використаних джерел, а також таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки, не входять до загального обсягу роботи, проте підлягають нумерації.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, рисунків, формул зазначають арабськими цифрами без знака №.

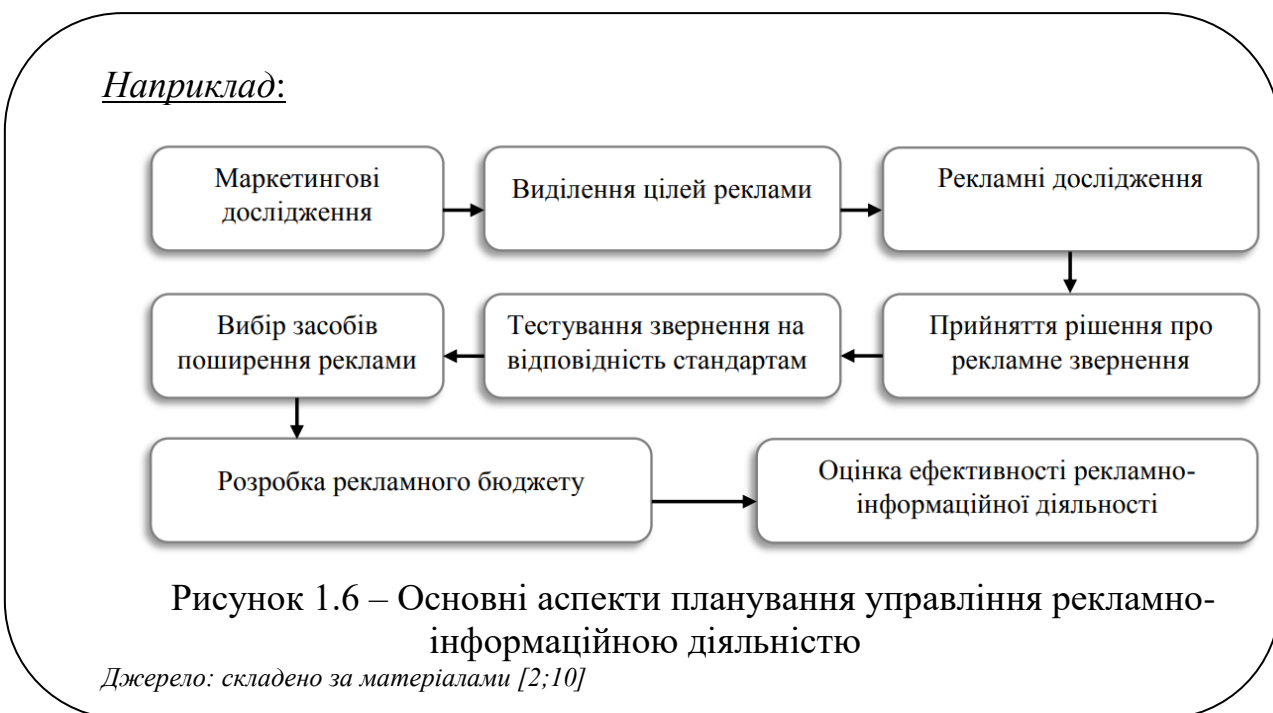
Нумерація сторінок тексту роботи починається з титульного аркуша, номер на якому не ставлять. Виставлення номера сторінки у правому верхньому куті починають з другої сторінки вступу, включаючи в обсяг роботи всі попередні сторінки.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблицю або ілюстрацію, розміри яких більше формату А4, розміщують після згадування в тексті у додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно у межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рисунок 1.3» (третій рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву та умовні позначення розміщують послідовно під ілюстрацією по центру, *наприклад:* Рисунок 1.3 – Назва рисунку.

Без відступу та без абзацу під підписом рисунку вказується його джерело. Сама фраза *Джерело:* пишеться - 10 шрифтом курсивом.

Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст – ілюстрації. У тому місці роботи, де необхідно вказати на ілюстрацію, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 1.3)», або звороту типу «...як видно з рисунку 1.3».

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді **таблиць**.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу. Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею з абзацу. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і її номер та назву вказують один раз з абзацу над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть з абзацу слова «Продовження таблиці» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження таблиці 1.3».

Без відступу та без абзацу під таблицею вказується її джерело.

Сама фраза *Джерело*: пишеться - 10 шрифтом курсивом.

Наприклад:

Таблиця 2.4 – Аналіз коефіцієнту поточної ліквідності (покриття) ТОВ «Стандарт- Сервіс» за 2021-2023 роки

Показник	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Орієнтовне позитивне значення
	2023	2024	2025	24/23	25/24	
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,11	1,13	1,28	+0,05	+0,16	>0,2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,01	1,06	1,22	+0,05	+0,16	>0,2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,22	0,26	0,31	+0,04	+0,05	0,25-0,5

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності

Продовження таблиці 1.2

Рентабельність необоротних активів, %	2,3	5,1	5,8	+2,8	+0,7	+121,7	+13,7
Витрати на 1 грн реалізованої продукції, коп	0,98	0,89	0,94	-0,09	+0,05	-9,2	+5,6

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності

Формули в роботі нумерують у межах розділу. При комп'ютерному наборі роботи оформлення всіх формул здійснюють за допомогою редактора формул «Microsoft Equation 3.0». Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули у розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні формули у круглих дужках.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів необхідно подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший ряд пояснення починають із слова «де» без двокрапки.

Наприклад, третя формула першого розділу матиме вигляд:

$$k_{nn} = ВП_{\phi} / B_{nn}, \quad (1.3)$$

де $ВП_{\phi}$ – фактичний випуск продукції, передбаченої проектом, од.;

B_{nn} – величина проектної потужності, од.

При наведенні списків по тексту допускається використання **переліків**.

Перед переліком ставлять двокрапку.

Якщо подають перелік одного рівня підпорядкованості, на який немає в роботі посилань, то перед кожним із переліків ставлять знак «тире».

Якщо у роботі є посилання на переліки, підпорядкованість у переліку позначають малими літерами української абетки, далі – арабськими цифрами, далі – через знаки «тире».

Відступ кожного наступного рівня деталізації 1,25 см.

Літери г, є, з, і, ї, й, о, ч та ь не використовуються.

Наприклад:

а) _____;

б) _____:

1) _____:

– _____;

– _____;

2) _____;

в) _____.

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом 1,25 відносно місця розташування переліків першого рівня. Між переходами на рівень нижче ставиться двокрапка.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела роблять згідно з їх переліком у квадратних дужках, наприклад, «... у працях [1-7]», «... [7, с.98]». Допускається наводити посилання у виносках, при цьому його оформлення має відповідати бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

– текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

– цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

– кожна цитата супроводжується посиланням на джерело;

– при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути максимально точним у викладі думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і робити відповідні посилання на джерело.

Посилання в тексті звіту з переддипломної практики на джерела роблять згідно з їх переліком у квадратних дужках, наприклад, «... у працях [1-7]», «... [7, с.98]». Посилання на літературу варто оформляти у такий спосіб: писати [1, 2, 4], а не [1,2,4]; писати [1, 2], а не [1-2]; писати [1–3], а не [1, 2, 3].

Допускається наводити посилання у виносках, при цьому його оформлення має відповідати бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Приклад:

Цитата в тексті: «Антикризове управління можна представити як систему управління підприємством, що має комплексний, системний характер та спрямована на запобігання або усунення несприятливих для бізнесу явищ за допомогою використання всього потенціалу сучасного менеджменту, розроблення та реалізації на підприємстві спеціальної програми, що має стратегічний характер і дозволяє усунути тимчасові труднощі, зберегти та покращити ринкові позиції підприємства за будь-яких

обставин, при використанні переважно власних ресурсів. Антикризове управління підприємством передбачає прискорене та діюче реагування на істотні зміни зовнішнього та внутрішнього середовищ на основі заздалегідь розроблених антикризових заходів» [5, с. 25].

Відповідний опис у переліку посилань:

5. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2022. 377 с.

Академічна доброчесність. Відповідно до положення «Про академічну доброчесність в Центральнотуркранському національному технічному університеті» від 19.01.2026 р. (протокол №6 Вченої Ради ЦНТУ), введеного в дію наказом ректора ЦНТУ №17-08 від 19.01.2026 р. – <https://kntu.kr.ua/file/content/25842/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-tsntu.pdf> (надалі – Положення) здобувач вищої освіти, який використовує системи ІІІ під час виконання та оформлення кваліфікаційної роботи, зобов'язаний відкрито та безсумнівно вказати форму й обсяг використання цих систем, позначити фрагменти тексту та об'єкти роботи (таблиці, діаграми, ілюстрації, зображення та інше), згенеровані ІІІ.

Здобувачам вищої освіти заборонено:

- подавати роботи, згенеровані ІІІ, як оригінальні;
- подавати роботи (фрагменти робіт), згенеровані ІІІ, без відповідного атрибутування (маркування).

Способами використання систем ІІІ під час виконання та оформлення кваліфікаційної роботи є:

- ретроспективний аналіз: пошук джерел, їх стислий опис, систематизація;
- пошук прототипів та/або аналогів для винаходів, необхідних статистичних даних, аналіз даних та визначення закономірностей у великих даних;
- збір, упорядкування, оброблення та аналіз великих обсягів даних;
- машинний переклад, перевірка текстів на орфографію, стилістику, граматику тощо;
- оформлення і впорядкування бібліографії;
- підготовка звітів та презентація результатів досліджень, зокрема, створення графічного матеріалу (наприклад, схем, діаграм, візуальних елементів);
- аналіз та/або моделювання ризиків / надійності / безпечності застосування винаходів;
- аналіз новизни / схожості / відмінності / обмежень наукових

результатів (положень, гіпотез, концепцій, моделей);

– інші способи використання ШІ, які відповідають специфіці досліджень і не порушують принципів етики науки та академічної доброчесності, дозволяють автоматизувати рутинні завдання для підвищення продуктивності здобувача, покращення якості досліджень.

Здобувачі мають чітко атрибутувати використання ШІ під час виконання та оформлення кваліфікаційної роботи, належно маркувати контент, згенерований ШІ, згідно з п. 3.6 Положення.

Маркування контенту, для генерування чи оброблення якого використано ШІ, має на меті запобігти дезінформації, маніпуляції та порушенню академічної доброчесності, а також чітко визначити обсяг роботи, який виконано самостійно, а який – за допомогою ШІ.

Факт використання ШІ зазначається шляхом:

– демонстрації запиту (промпту), на основі якого ШІ згенерував відповідь;

– визначення, які частини звіту підготовлені із застосуванням ШІ, з деталізацією, які з цих частин здобувач вищої освіти використав так, «як є», а які модифікував самостійно;

– подання на початку чи наприкінці роботи докладного опису ролі системи ШІ у виконанні завдань чи підготовці звіту.

У разі маркування текстів, зображень, графіків, діаграм тощо, згенерованих ШІ, потрібно у форматі виноска чи примітка зазначити виробника/постачальника, назву системи ШІ, її версію, дату генерування контенту.

Наприклад: Google, Gemini 4 Pro, 01.02.2026.

Якщо інструменти ШІ використано, наприклад, для формулювання дослідницьких питань, плану роботи, узагальнення висновків та аналізу даних тощо, то спосіб використання цих інструментів треба описати у вступі до роботи.

Якщо ШІ використано для оформлення кваліфікаційної роботи, наприкінці роботи слід розмістити перелік використаних інструментів ШІ під назвою «Інструменти штучного інтелекту»; в описі інструментів ШІ потрібно зазначити: виробника/постачальника, назву системи ШІ, її версію, дату використання інструменту ШІ.

Наприклад: Google, Gemini 3 Deep Think, 01.02.2026.

Відсутність атрибуції, маркування матеріалу чи частини роботи, яка виконана за допомогою ШІ, а також неподання і/або приховування інформації про використання ШІ, є проявом академічної не доброчесності.

За порушення норм академічної доброчесності здобувач вищої освіти притягується до академічної відповідальності.

Якщо за результатами захисту кваліфікаційної роботи в її тексті виявлено відтворення здобувачем вищої освіти чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на автора чи фальсифікація результатів, екзаменаційна комісія виставляє за захист кваліфікаційної роботи незадовільну оцінку і встановлює, що при повторній атестації здобувач вищої освіти зобов'язаний опрацювати нову тему кваліфікаційної роботи, яку визначає відповідна кафедра. Прийняте рішення та підстави для його ухвалення фіксуються в протоколі засідання екзаменаційної комісії.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку і розміщується після висновків. Він складається відповідності до ДСТУ 8302:2015. «Інформація та документація. Бібліографічне посилання.

Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) (див. додаток Л).

Для полегшення процедури оформлення наукових джерел відповідно до вимог можна використовувати спеціалізовані Інтернет портали.

Джерела можна розміщувати одним із таким способів:

- у порядку згадування джерел у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

За потреби список використаних джерел має бути розширено розділом «Інструменти штучного інтелекту» із зазначеною атрибуцією ШІ.

Додатки розміщуються одразу після списку використаних джерел обов'язково. Це допоміжні або додаткові матеріали, які доповнюють текст основної частини кваліфікаційної роботи, проте необхідні для повноти її сприйняття. Додатки можуть виступати у формі таблиць, ілюстрацій, графіків, вірців документів, мап, анкет опитування, статистичних даних тощо. До додатків не можна включати бібліографічний список використаних джерел, допоміжні покажчики всіх видів, довідкові коментарі та примітки, які не є додатками до роботи.

Додатки формуються з метою вивільнення роботи від великої кількості одноманітних документів та для повноти її сприйняття.

До складу додатків, як правило, включають:

- фактичний матеріал досліджуваного підприємства (установи, організації);

- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції і методики;
- опис алгоритмів і програм розв'язання задач;
- ілюстрації допоміжного характеру.

На чистому аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ». Їх розміщення здійснюється у порядку появи посилань по тексту роботи. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Він повинен мати заголовок. Над заголовком у правому куті рядка малими літерами з першої великої друкується (пишеться) слово «Додаток ___», проставляється велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток А».

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**.

Кваліфікаційна робота має бути стилістично та граматично правильно оформлена. Стиль викладання має бути науковим – строгим, стриманим, без вияву емоцій, чітким, без орфографічних і синтаксичних помилок.

При побудові речень бажано використання дієслів, що стоять у невизначено-особистій формі, наприклад: «Вважається доцільним запропонувати ...», а не «Я пропоную ...».

При викладенні матеріалу слід користуватися загальновизнаною управлінською термінологією, звертаючи увагу на точність її застосування та чіткість формулювань. Скорочення слів у тексті кваліфікаційної роботи, крім загальновизнаних абrevіатур, не допускається.

Матеріал у кваліфікаційній роботі має бути викладений у логічній послідовності. Не допускається перехід до розглядання іншого питання, доки висвітлення попереднього не завершено.

Після завершення написання кваліфікаційної роботи бажано здійснити перевірку (з відповідним виправленням) за таким алгоритмом:

1. Перевірити, чи на усі пронумеровані у роботі рисунки, таблиці та формули є посилання в тексті.
2. Перевірити, чи усі рисунки, таблиці та формули пронумеровані підряд у межах кожного розділу.
3. Перевірити, чи на усі джерела у списку використаних джерел у роботі є посилання.
4. Перевірити, чи є коректною нумерація додатків та використані символи для їх номерів.

5. Перевірити, чи на усі додатки є посилання у тексті.
 6. Перевірити, чи усі заголовки «не відриваються» від тексту, що йде далі.
 7. Зверстати текст, щоб кожен підпис до рисунку «не відривався» від самого рисунку та те саме виконувалось щодо таблиць. При цьому, не повинно бути великих вільних місць в кінці сторінок. У крайньому випадку, варто змінити розмір якогось рисунку чи дописати ще якесь речення чи ін.
- Остаточна оформлена кваліфікаційна робота здається керівнику на перевірку та допуску до захисту.

4.ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Порядок допуску здобувача до захисту кваліфікаційної роботи науковим керівником

На завершальному етапі виконання кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний представити керівникові для оцінювання чорновий варіант роботи.

Керівник ознайомлюється з рукописом роботи, робить зауваження, рекомендації щодо її структури, послідовності висвітлення окремих питань, методики розрахунків, повноти розкриття теми тощо. При ознайомленні з рукописом керівник перевіряє точність виконаних розрахунків, правильність вибраних і застосованих методик, об'єктивність висновків та пропозицій. Однак за об'єктивність вихідних даних і правильність усіх розрахунків відповідальність покладається на автора кваліфікаційної роботи.

Якщо зміст поданого рукопису не відповідає темі роботи, він повертається на доопрацювання або повторне виконання. При цьому керівник повинен вказати на конкретні недоліки рукопису, рекомендувати літературні джерела, матеріали з підприємства, які необхідно додатково залучити для правильного і повного висвітлення змісту досліджуваного явища. При часткових зауваженнях рукопис не переписується, а виконуються доповнення, виправлення або ж переробляються окремі сторінки, розділи, розрахунки, рисунки і т. ін.

При перевірці остаточного варіанту рукопису кваліфікаційної роботи керівник робить зауваження редакційного характеру, контролюючи грамотність написання роботи, правильність оформлення таблиць, графіків, схем, рисунків, діаграм, списку використаної літератури тощо згідно

визначених вимог.

Завершена і відповідним чином оформлена кваліфікаційна робота, підписана здобувачем подається керівнику.

Разом з кваліфікаційною роботою за наявності подаються *матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність виконаної роботи* – друковані статті, тези за темою роботи, документи, які вказують на практичне застосування роботи, довідки про участь в науково-методичних, науково-практичних конференціях тощо.

Науковий керівник дає розгорнутий письмовий *відгук* обсягом 1-2 сторінки (додаток И). У відгуку керівника кваліфікаційна робота оцінюється за такими основними критеріями:

- актуальність теми дослідження,
- відповідність структури та змісту роботи,
- ступінь виконання поставлених при написанні кваліфікаційної роботи мети та завдань, ступінь володіння науковими методами пізнання, методами економічних та статистичних досліджень,
- вміння аналізувати статистичні дані, ступінь охоплення дослідженням даних первинного, аналітичного, синтетичного обліку, звітності тощо,
- відповідність наведених в кваліфікаційній роботі даних додаткам,
- логічність та послідовність викладу матеріалу дослідження,
- аргументованість тверджень у висновках,
- відсутність повторів другорядних моментів,
- вміння виділяти головне та узагальнювати зібраний матеріал,
- ступінь використання фахової економічної літератури, нормативних та законодавчих документів,
- наявність в роботі цитування використаної літератури,
- наявність графічного та табличного матеріалу, додатків, їх доречність, відповідність вимогам щодо оформлення кваліфікаційної роботи (шрифт, оформлення таблиць, рисунків, списку використаних джерел),
- наявність та ступінь обґрунтованості наукових положень, сформульованих у кваліфікаційній роботі, їх достовірність, теоретична та практична значимість.

Завершується відзив керівника висновком про можливість допуску кваліфікаційної роботи до захисту та рекомендовану оцінку.

Науковий керівник має право рекомендувати кваліфікаційну роботу до участі в конкурсі кваліфікаційних робіт, а здобувача до продовження навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, про що має бути зазначено у відгуку.

4.2. Правила запобігання академічному плагіату та перевірка кваліфікаційної роботи на академічний плагіат

Правила дотримання академічної доброчесності в ЦНТУ визначені Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти Центральноукраїнського національного технічного університету (<http://www.kntu.kr.ua/doc/pol-dobro.pdf>), затвердженого Вченою радою ЦНТУ 26.09.2022 р., протокол № 1.

Відповідно до зазначеного вище Положення, перевірки на академічний плагіат підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів пршого (бакалаврського) рівня вищої освіти з використанням ліцензійного програмного забезпечення, доступного для використання в університеті.

Процедура проведення перевірки кваліфікаційних робіт на академічний плагіат здійснюється Системним Оператором кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності, який призначається завідувачем кафедри.

Перевірка на академічний плагіат кваліфікаційних робіт здійснюється в ЦНТУ відповідно до Положення про процедуру впровадження антиплагіатної системи у Центральноукраїнському національному університеті (<http://www.kntu.kr.ua/doc/PolojennyaAntiplagiat.pdf>), затвердженого Вченою радою ЦНТУ 26.09.2022 р., протокол № 1, та передбачає перевірку усіх кваліфікаційних робіт. Позитивний результат перевірки є необхідною умовою допуску роботи до захисту

Текст фінального варіанту кваліфікаційної роботи, перевіреної за змістом та підтвердженої керівником, повинен бути наданий у електронному форматі ODT (Open Office Document), DOC and DOCX (Microsoft Word) або PDF (редагована версія) Системному Оператору для проведення перевірки на академічний плагіат.

Системний Оператор кафедри завантажує електронний варіант роботи до системи виявлення текстових збігів / ідентичності / схожості для здійснення перевірки. Для кожної роботи система виявлення текстових збігів / ідентичності / схожості генерує звіт подібності. Звіт повинен бути згенерований не пізніше, ніж за 48 годин від часу подачі роботи на кафедру.

Системний Оператор передає звіт подібності на кафедру у електронному форматі та друкованому, який завірений його власним підписом.

Звіт подібності є одним із документів, на підставі яких кафедра приймає рішення про оригінальність роботи і готує висновок про допуск роботи до

захисту. Копію звіту подібності та висновку про допуск роботи до захисту автор може отримати на кафедрі за письмовим запитом.

Якщо робота допускається до захисту, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

У випадку низького рівня оригінальності робота повертається здобувачеві вищої освіти на коригування і підлягає повторній перевірці антиплагіатною системою за рахунок здобувача.

Відповідно до Положення про процедуру впровадження антиплагіатної системи у Центральнотраїнському національному університеті, встановлені наступні показники рівня оригінальності тестів кваліфікаційних робіт:

- високий рівень оригінальності – понад 70% (текст вважається оригінальним і не потребує додаткових дій щодо запобігання безпідставним запозиченням, але обов'язково розглядається на засіданні кафедри);

- задовільний рівень оригінальності – від 50 % до 70% (наявні окремі ознаки академічного плагіату, робота повертається на доопрацювання, кафедра визначає доцільність повторної перевірки);

- низький рівень оригінальності – від 30% до 50% (наявні ознаки академічного плагіату, робота повертається на доопрацювання з обов'язковою повторною перевіркою);

- неприйнятний рівень оригінальності – менше 30% (наявні суттєві ознаки плагіату, робота до захисту не допускається).

Остаточне рішення щодо наявності у кваліфікаційній роботі ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання, за мотивованими висновками керівників кваліфікаційних робіт приймається на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності.

4.3. Порядок допуску здобувача до захисту кваліфікаційної роботи випусковою кафедрою

Після перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат вони розглядаються на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності та приймається рішення щодо їх допуску до захисту. По кожному здобувачу подаються такі документи:

- кваліфікаційна робота;
- звіт подібності (за результатами проходження перевірки роботи на плагіат);
- відгук наукового керівника;

- за наявності – матеріали, що характеризують наукову активність здобувача – друковані статті, тези, програми конференцій тощо.

На засіданні кафедри виноситься рішення про можливість допуску кваліфікаційної роботи до захисту, рекомендації щодо видачі дипломів з відзнакою та можливість присвоєння кожному здобувачу освітньої кваліфікації «Магістр менеджменту». За результатами засідання готується відповідний протокол засідання кафедри, а по кожному здобувачу - висновок про готовність та допуск кваліфікаційної роботи за другим (магістерським) рівнем вищої освіти до захисту, оформлений як витяг з протоколу засідання кафедри.

Допущена до захисту робота передається на рецензію рецензенту.

Зовнішня рецензія має бути надрукована чи написана власноручно рецензентом (обсяг 1-2 сторінки) та підписана ним.

В рецензії дається характеристика таких питань: актуальність теми, відповідність структури роботи та змісту розділів, повнота та правильність викладення питань з досліджуваної проблеми, відповідність положень кваліфікаційної роботи діючим законодавчим та нормативним документам, науковий рівень кваліфікаційної роботи, її практична цінність, рівень теоретичної підготовки випускника, його здатність до самостійного розв'язання практичних завдань тощо.

Рецензент повинен відмітити позитивні сторони кваліфікаційної роботи, звернути увагу на самостійні цікаві рішення здобувача, практичну значимість пропозицій та доцільність їх практичного впровадження, оцінити оформлення кваліфікаційної роботи, чітко висвітлити недоліки або спірні положення представленої роботи.

В заключній частині рецензії в обов'язковому порядку дається загальна оцінка кваліфікаційної роботи відповідно до п'ятибальної шкали оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та висновок про можливість її допуску до захисту.

Рецензія подається на випускову кафедру не пізніше ніж за два дні до офіційного захисту на засіданні екзаменаційної комісії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення кваліфікаційної роботи від її захисту.

Кваліфікаційна робота підписується (у передбачених бланками місцях):

- здобувачем;
- науковим керівником;
- завідувачем кафедри;
- рецензентом.

У процесі підготовки до захисту кваліфікаційної роботи здобувач повинен ознайомитись з відгуком наукового керівника і зовнішньою

рецензією, продумати відповіді на зроблені зауваження і підготувати тези доповіді.

При підготовці тез доповіді необхідно враховувати, що вони повинні містити не просто викладення змісту роботи, а доведення результатів своїх досліджень та обґрунтування зроблених висновків.

При підготовці кваліфікаційної роботи до захисту важливе значення слід приділити презентації, яка повинна висвітлювати основні положення теоретичної, аналітичної та спеціальної частин роботи та в яку варто включити власні таблиці, діаграми, графіки та використати мультимедіа.

Кількість матеріалу, включеного до презентації може коливатися у межах від шести до дев'яти слайдів, проте слід пам'ятати, що цей матеріал має бути тісно пов'язаний з текстом кваліфікаційної роботи. Цей зв'язок забезпечується наявністю в тексті роботи таких самих схем, таблиць, рисунків та посилань на них. Не допускається наведення на слайдах матеріалу, який не має прямого відношення до теми кваліфікаційної роботи.

Презентація повинна включати титульну сторінку з назвою теми кваліфікаційної роботи, прізвищами здобувача і керівника роботи.

Не доцільно наводити в презентації типові форми документів, звітності, класифікаційні схеми, якщо автор не вносить пропозицій щодо їх удосконалення.

Матеріали презентації мають допомагати здобувачу логічно та правильно побудувати свою доповідь в процесі захисту кваліфікаційної роботи. Тези доповіді й матеріал презентації обов'язково узгоджується з керівником.

4.4. Організація захисту кваліфікаційної роботи

Захист кваліфікаційної роботи проводиться публічно в терміни, визначені наказом по університету, на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Екзаменаційна комісія перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку здобувачів, вирішує питання про присвоєння їм освітньої кваліфікації «Магістр торгівлі» зі спеціальності D7 «Торгівля» освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі».

Для захисту готуються такі документи:

- кваліфікаційна робота;
- відгук наукового керівника;
- рецензія від зовнішнього рецензента;

- за наявності матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи – друковані статті, тези тощо;
- подання голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи, у якому містяться довідка про успішність, відгук керівника, висновок кафедри;
- навчальна карта здобувача;
- залікова книжка здобувача.

Захист роботи проводиться кожним здобувачем індивідуально перед членами екзаменаційної комісії, при безпосередній участі керівника. На захисті здобувач повинен продемонструвати не тільки знання своєї теми кваліфікаційної роботи, але і ступінь оволодіння науковим методом мислення, логічним і статистичним аналізом досліджуваних проблем, здатність до самостійного розв'язання практичних проблем, уміння чітко і ясно висловлювати свої думки та висновки.

Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач повинен зробити коротку доповідь (до 10 хв.) з викладенням основного змісту роботи (актуальності теми, характеристики базового підприємства, стану досліджуваної проблеми, розроблених рекомендацій, тощо).

В доповіді доцільно акцентувати увагу на таких питаннях: що зроблено особисто здобувачем, якими методами він користувався при дослідженні певної проблеми та чим було зумовлено вибір напрямів дослідження, які нові результати були отримані та які висновки були зроблені в ході дослідження.

Під час доповіді слід вчасно посилатися на матеріал презентації або ілюстративні додатки (титул ілюстративних додатків – додаток М), коротко пояснюючи його зміст та акцентуючи на ньому увагу комісії. В процесі захисту роботи здобувач повинен вільно володіти матеріалом, доводячи основні результати свого дослідження до присутніх, не читаючи написаного текстудоповіді.

Після закінчення доповіді здобувача, члени екзаменаційної комісії, які приймають захист кваліфікаційної роботи, ставлять запитання за проблематикою дослідження, на які слід давати короткі, але вичерпні відповіді. У відповідях слід оперувати фактами та практичними даними, отриманими в результаті виконання кваліфікаційної роботи.

Питання членів ЕК можуть бути спрямовані:

- на виявлення загального рівня теоретичних знань здобувача з проблематики роботи;
- на виявлення рівня системного мислення здобувача, його здатності бачити взаємозв'язки між явищами;

- на перевірку обґрунтованості розрахунків, власних висновків здобувача.

Доповідь та відповіді на питання дозволяють членам ЕК зробити висновок про рівень його теоретичної та практичної підготовки, вміння публічно виступати та аргументовано відстоювати власну точку зору.

Після виступу здобувача та завершення відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії секретар ЕК оголошує основні положення та висновки, які містяться в рецензії та відгуку на кваліфікаційну роботу, при необхідності може бути надано слово науковому керівнику.

Здобувач відповідає на зауваження, висловлені рецензентом та науковим керівником, погоджуючись з ними або надаючи обґрунтовані відповіді, після чого захист вважається завершеним.

Після закінчення публічного захисту всіма здобувачами, члени комісії проводять закрите обговорення, та визначають підсумкову оцінку за результатами проведеного захисту, яка оголошується після оформлення протоколу засідання Екзаменаційної комісії.

4.5. Оцінювання кваліфікаційної роботи та результатів її захисту

Підсумкова оцінка формується на основі відгуку керівника кваліфікаційної роботи, зовнішньої рецензії, доповідей здобувача, якості матеріалів та змісту презентації, відповідей здобувача на поставлені запитання.

У процесі визначення оцінки, при публічному захисті також враховуються змістовні аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широтай адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- практична значущість, апробація результатів дослідження;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- ступінь науковості;
- ступінь самостійності проведення досліджень;
- інформаційно-методичне та програмне забезпечення;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення;
- рівень обґрунтованості висновків.

Враховується і якість захисту роботи здобувачем (уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження; здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди; загальний рівень підготовки здобувача; володіння культурою презентації).

На зниження кінцевої оцінки впливають наступні помилки:

- у теоретичній частині роботи переважає цитування нормативних актів або одного-двох літературних джерел;
- у практичній частині відсутні розрахунки або ж не використовується таблицна, графічна або інша наочна форма їхнього подання;
- у тексті роботи відсутні посилання на додатки й (або) на джерела, зазначені в списку використаних джерел;
- кваліфікаційна робота носить описовий характер, обґрунтовані висновки та пропозиції зведені до мінімуму або мало пов'язані з основною частиною роботи;
- у списку використаних джерел відсутня новітня література, опублікована в рік виконання кваліфікаційної роботи;
- робота оформлена з відхиленнями від встановлених вимог;
- допущені невмотивовані відхилення від графіку виконання кваліфікаційної роботи.

Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); власної системи ЗВО (наприклад, за 100-баловою шкалою); комплексної системи оцінювання.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи наведено в таблиці 1.

Таблиця 4.1 – Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ
Оцінювання якості кваліфікаційної роботи	
Керівник	
Актуальність обраної проблематики, здатність обґрунтувати її значущість для обраного об'єкту дослідження	6
Реалізація головної мети та конкретних завдань дослідження	6
Рівень володіння методологічних інструментарієм	5
Ритмічність виконання дослідження, дотримання регламенту	3
	20
Зовнішній рецензент	
Глибина аналізу дослідницької проблеми, методологічна грамотність	8
Реалізація головної мети та конкретних завдань дослідження, повнота розкриття теми	7

Дотримання академічного стилю мовлення та грамотність, логічність викладу матеріалу	5
Обсяг і структурованість роботи	3
Бібліографія: а) наявність сучасних праць за темою дослідження; б) оформлення бібліографії відповідно до діючих стандартів	2
	25
Апробація результатів дослідження/практична значущість	
Наявність наукових публікацій апробаційного характеру/ наявність довідки про провадження результатів дослідження	5
	5
Оцінювання захисту кваліфікаційної роботи ЕК	
Уміння чітко, з дотриманням регламенту, ясно та стисло викласти результати дослідження	15
Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання	25
Використання та якість підготовки ілюстративних матеріалів	10
	50
РАЗОМ	100

За результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні ЕК більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, зовнішнього рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання, наявність наукових публікацій, довідки про впровадження результатів і пропозицій роботи з підприємства (за наявності)).

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блага Н. В. Управління проектами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Глобальна економіка: актуальні проблеми та вектори розвитку: Монографія. Дніпро. 2021. 426 с.
3. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164с.
4. Едді Юн. Суперспоживачі. Швидкий шлях до зростання бренду. К. : Вид-во Наш Формат, 2019. 160 с.
5. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
6. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
7. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 768 с.
8. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
9. Економічна діагностика: навч. посібник. 3-тє видання. Косянчук Т.Ф., Лук'янова В.В., Майорова Н.І., с. 452. 2023.
10. Економічна діагностика: підруч./В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В.О. Овчиннікова та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
11. Електронна комерція: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», освітня програма «Промисловий маркетинг» / Лебеденко С.О.; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 73 с.
12. Електронна комерція: методичні вказівки до виконання самостійної роботи / уклад.: Р.А. Дименко, С.М. Марченко, Л.М. Алавердян. Київ: КНУБА, 2023. 72 с.
13. Індустрія 4.0 в умовах цифрової трансформації та інноваційної стратегії розвитку національної економіки. 2021. Ефективна економіка. 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8901>
14. Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами // Робочий зошит викладача – Громадська організація «Платформа інноваційного партнерства УЕР», 2021 р. 115 с.
15. Інноваційний розвиток діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного та повоєнного стану: теорія, практика, аналітика [Електронний

ресурс] : монографія / [В. С. Пономаренко, Л. М. Малярець, Н. М. Внукова [та ін.]]; за заг. ред. В. С. Пономаренка. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. 428 с.

16. Краус К. М., Краус Н. М., Манжура О. В. Електронна комерція та Інтернет-торгівля : навчально-метод. посібник. Київ : Аграр Медіа Груп, 2021. 454 с.

17. Лисенко, С. М., Савченко, М. О., Пітел, Н. С. (2024). Економічні наслідки війни для України в умовах глобалізації. Здобутки економіки: перспективи та інновації, (8). <https://doi.org/10.5281/zenodo.12799349>

18. Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Н. Іванечко, Т. Борисова, Ю. Процишин [та ін.] ; за ред. Н. Р. Іванечко. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 180 с.

19. Маркетинг послуг : методичні рекомендації до практичних занять для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня / уклад. О. О. Стрижак. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 55 с.

20. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир : Вид-во «Рута», 2021. 856 с

21. Менеджмент. Маркетинг. Підприємництво : навч. посіб. / Т.Ф. Рябоволик, І.О. Андрощук, А.О. Доренська [та ін.]. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. 208 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/a16040ac-1d84-48a0-a74a-7b1545cdb00c>.

22. Микитюк П. П., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проектами: підручник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2021. 416 с.

23. Міжнародні економічні та суспільні відносини: стан, проблеми, перспективи розвитку: монографія /за ред. Л.М. Савчук, М.В.Корнеєва. Дніпро : Пороги. 2021. 488с.

24. Нова світова економіка: менеджмент, технології, стратегії: навчальний посібник / Т.О. Зінчук, Н.М. Куцмус, О.А. Прокопчук, В.Є. Данкевич [та ін.]; за ред Т.О. Зінчук, Н.М. Куцмус. К.: Центр учбової літератури, 2022. 372 с.

25. Новітні технології управління персоналом : навч. посіб. / І. М. Сочинська-Сибірцева, О. В. Сторожук, А. О. Доренська ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2023. 278 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/3155968d-978e-49d3-bc2c-ec3d13abeec5>

26. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексеєва С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А., Єршова

Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. – Житомир: "Полісся", 2021. – 248 с.

27. Основи підприємницької діяльності : підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін] ; КПІ ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Електронні тестові дані Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 516 с.

28. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. О. В. Димченко; [О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 432 с.

29. Підприємництво і торгівля у SMART-середовищі. Ч. 1 : навч. посіб. / О. В. Щельник, Т. І. Грінка, Т. А. Немченко [та ін.]. ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2025. - 187 с.

30. Рогач О. І. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.

31. Сак Т. В. Електронна комерція та глобальне підприємництво : курс лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 113 с

32. Семикіна М.В. Професійний розвиток персоналу підприємств в системі мотиваційного менеджменту : колект. монографія; Центральноукр. нац. техн. ун-т. Кропивницький : Лисенко В. Ф., 2021. 439 с.

33. Синиціна Ю.П., Шпортько Г.Ю. Дослідження елементів сучасної системи управління персоналом: монографія. Дніпро : Поліграфцентр «Формат», 2022. 116 с.

34. Співак С. М. Менеджмент конкурентоспроможності підприємств: теорія, методика, практика : монографія. Тернопіл. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. Тернопіль : Паляниця В. А., 2020. 403 с.

35. Стимулювання діяльності менеджерів стратегічного рівня управління підприємствами: монографія. / О. М. Ястремська, О. П. Куліков, А. С. Тутова. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. 324 с.

36. Страпчук С.І. Менеджмент: навчальний посібник. Л.: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2024. 356 с.

37. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

38. Сучасні тренди економічного розвитку (Досвід ЄС та практика України). Підручник / за ред. Л. Г. Мельника. Суми : ВТД «Університетська

книга». 2021.

39. Танасічйук А.М. Бренд-менеджмент : опорний конспект. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2020.

40. Управління проєктами: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.

41. Цифрова економіка: Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на людський капітал та формування компетентностей майбутнього: монографія / Л. Л. Антонюк [та ін.] ; за ред. Антонюк Л., Ільницького Д., Севастюк А. Київ : КНЕУ, 2021. 337 с.

42. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с

43. Digital Tiger: the Power of Ukrainian IT – 2023. URL: <https://mind.ua/publications/20270953-it-industriya-v-cifrah-najcikavishi-dani-z-doslidzhennya-digital-tiger>

44. HR-менеджмент: навч. посіб. / І. М. Сочинська-Сибірцева, А. О. Доренська, Т. В. Тушевська; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 278 с.

45. IT Research Ukraine 2023: Адаптивність та стійкість під час війни. URL: <https://itcluster.lviv.ua/projects/it-research-ukraine/>

46. Kerzner H. Innovation Project Management: Methods, Case Studies, and Tools for Managing Innovation Projects. New Jersey : John Wiley & Sons, 2022. 624p.

47. Krasteva Iva. 17 Project Management Trends to Navigate 2024 and Beyond. ULR: <https://businessmap.io/blog/project-management-trends>.

48. Snyder D. C. Hybrid Project Management. New Jersey : John Wiley & Sons, 2022. 320 p.

49. Sullivan J. The 8 Elements of a Successful Employment Brand. URL: <https://www.ere.net/the-8-elements-of-a-successful-employment-brand/>

50. Valene Jouany. Employee Value Proposition: The Complete Guide to Building a Great EVP // smarп. 2020. URL: <https://blog.smarp.com/6-steps-to-build-your-employees-value-proposition>

Інформаційні ресурси

1. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>

2. Міністерство цифрової трансформації України. Результати цифрової трансформації в регіонах України за 2023 рік. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/rezultati-tsifrovoi-transformatsii-v-regionakh-ukraini-za-2023>.

3. Офсайт компанії Headway. URL: <https://makeheadway.com/about-us/>

4. Офсайт компанії SoftServe. URL: SoftServe PeopleIQ HR Solutions (softserveinc.com)
5. Результати цифрової трансформації в регіонах України за 2023 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rezultaty-tsyfrovoi-transformatsii-v-rehion>.
6. Розвиток ІТ бізнесів в Україні та світі – основні тенденції. URL: <https://finance.bigmir.net/ua/business/7215755-rozvitok-it-biznesiv-v-ukrayini-ta-sviti-osnovni-tendentsiyi> (дата звернення: 02.08.2025).
7. Сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
8. Українська асоціація маркетингу. URL: <https://uam.in.ua/ukr/>
9. World Trade Organization (WTO). URL: <https://www.wto.org/>
10. ІТ в Україні: цифри, перспективи та бар'єри. URL: <https://dlf.ua/ua/it-v-ukrayini-tsifri-perspektivi-ta-bar-yeri/>.

Інструменти штучного інтелекту

Універсальні ШІ-системи

1. OpenAI, ChatGPT, GPT-5.4 / GPT-5.3 Codex
2. Google, Gemini, Gemini 3.1 Pro / Gemini 3 Deep Think
3. Anthropic, Claude, Claude Opus 4.6 / Sonnet 4.6
4. Meta, Meta AI, **Muse Spark**

Генерація зображень

1. Midjourney, Inc., Midjourney, V8
2. Stability AI, Stable Diffusion, SDXL
3. Adobe, Adobe Firefly, Firefly Image 3

Пошук і аналітика

1. Perplexity AI, Perplexity, Perplexity Pro
2. Microsoft, Copilot (Microsoft 365), Copilot

ДОДАТКИ

**Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт на здобуття другого
(магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності D7 «Торгівля» освітньо-професійної програми
«Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі»**

1. Автоматизація технологічних процесів обробки інформації в системі товароруху та збуту продукції на підприємстві.
2. Аналіз концепцій управління персоналом та особливості їх застосування на торговельному підприємстві.
3. Вдосконалення методів оцінки персоналу в сучасних умовах розвитку підприємництва.
4. Вдосконалення організаційно-методичних засад управління торговельним підприємством.
5. Вдосконалення управління інноваційною діяльністю на підприємстві торгівлі.
6. Вдосконалення фінансової політики торговельного підприємства.
7. Соціальна ієрархія та мотиви досягнення: практичне застосування на підприємстві торгівлі.
8. Розвиток системи кадрового планування на підприємствах торгівлі.
9. Оптимізація системи підбору, адаптації та навчання персоналу торговельного підприємства.
10. Розробка та впровадження сучасних методів мотивації персоналу в умовах смарт-середовища.
11. Вдосконалення системи контролю якості управлінських рішень у торгівлі.
12. Удосконалення механізму управління товарними запасами на підприємстві.
13. Розвиток організаційної культури в умовах цифрової трансформації підприємства.
14. Управління конфліктами на торговельному підприємстві: методи та особливості.
15. Розробка стратегій підвищення конкурентоспроможності підприємства торгівлі.
16. Вдосконалення стратегічного планування на підприємстві торгівлі.
17. Аналіз та підвищення ефективності бізнес-процесів торговельного підприємства.
18. Використання гнучких методологій управління (Agile, Scrum) у сфері торгівлі.
19. Управління знаннями в організаційній структурі торговельного підприємства.

20. Впровадження інструментів Business Intelligence у систему управління підприємством торгівлі.
21. Вдосконалення системи економічної безпеки підприємств торгівлі.
22. Управління ризиками в умовах цифрової трансформації підприємства.
23. Розробка інноваційних бізнес-моделей у сфері торгівлі.
24. Удосконалення логістичних процесів в умовах смарт-середовища.
25. Впровадження CRM-систем у торговельному підприємстві: аналіз ефективності.
26. Цифровізація маркетингової діяльності підприємств торгівлі.
27. Вдосконалення системи комунікацій підприємства з клієнтами в умовах цифрової економіки.
28. Маркетингова аналітика та big data: вплив на розвиток підприємства торгівлі.
29. Інноваційні інструменти digital-маркетингу в торгівлі.
30. Особливості формування бренду торговельного підприємства у смарт-середовищі.
31. Вдосконалення цінової політики торговельного підприємства.
32. Формування клієнтоорієнтованої стратегії розвитку підприємства торгівлі.
33. Дослідження поведінки споживачів у цифровому середовищі.
34. Використання інтернет-платформ у системі збуту торговельних підприємств.
35. Вплив соціальних мереж на маркетингову стратегію підприємств торгівлі.
36. Управління асортиментною політикою торговельного підприємства.
37. Удосконалення системи просування товарів у цифровому просторі.
38. Управління якістю товарів у системі торгівлі.
39. Використання електронної комерції у стратегічному розвитку підприємства.
40. Формування омніканальної моделі взаємодії з клієнтами в торгівлі.
41. Електронні платформи для управління бізнес-процесами торговельного підприємства.
42. Особливості застосування ERP-систем у торгівлі.
43. Вплив цифрових інновацій на розвиток підприємств торгівлі.
44. Моделювання бізнес-процесів у торгівлі з використанням сучасних ІКТ.
45. Системи штучного інтелекту в управлінні торгівлею: перспективи впровадження.
46. Використання блокчейн-технологій у сфері торгівлі.
47. Впровадження технологій доповненої реальності у маркетингову діяльність торговельних підприємств.
48. Розвиток системи електронних платежів у торгівлі.
49. Оптимізація транспортно-логістичних процесів підприємств торгівлі.
50. Використання цифрових технологій для контролю товарних потоків.
51. Розвиток смарт-складів у логістиці торговельних підприємств.

52. Вдосконалення управління ланцюгами поставок у смарт-середовищі.
53. Проблеми та перспективи управління фінансовими ресурсами торговельного підприємства.
54. Вдосконалення облікової політики підприємства торгівлі.
55. Аналіз ефективності використання фінансових інструментів у торгівлі.
56. Вдосконалення системи фінансового планування та контролю на торговельному підприємстві.
57. Інвестиційна діяльність у торгівлі: проблеми та перспективи.
58. Формування інвестиційних стратегій торговельних підприємств.
59. Фінансова діагностика як інструмент підвищення ефективності підприємств торгівлі.
60. Антикризове фінансове управління підприємством торгівлі.
61. Управління витратами торговельного підприємства.
62. Удосконалення системи оподаткування підприємств торгівлі.
63. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю у торгівлі.
64. Сучасні методи фінансування торговельних підприємств.
65. Використання фінансових технологій (FinTech) у сфері торгівлі.
66. Управління людським капіталом у підприємствах торгівлі.
67. Особливості формування корпоративної соціальної відповідальності торговельних підприємств.
68. Управління трудовою мотивацією персоналу в умовах глобалізації.
69. Розвиток системи дистанційного навчання персоналу торговельного підприємства.
70. Формування цифрових компетентностей персоналу підприємств торгівлі.
71. Вдосконалення системи оцінювання результативності персоналу.
72. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом у торгівлі.
73. Управління змінами на торговельному підприємстві.
74. Формування інноваційної культури серед працівників підприємства.
75. Управління талантами у підприємствах торгівлі.
76. Вдосконалення кадрового резерву на торговельному підприємстві.
77. Управління стресами персоналу в умовах високої конкуренції.
78. Вдосконалення системи рекрутингу персоналу на основі цифрових технологій.
79. Розвиток HR-бренду торговельного підприємства.
80. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток ринку праці у сфері торгівлі.
81. Особливості управління інноваційними стартапами у сфері торгівлі.
82. Розвиток екологічного підприємництва у торгівлі.
83. Управління стійким розвитком торговельного підприємства.
84. Використання концепції «зеленої логістики» у підприємствах торгівлі.

85. Вдосконалення управління енергозбереженням у торговельному підприємстві.
86. Впровадження ESG-підходів у розвиток підприємств торгівлі.
87. Соціальна відповідальність торговельних підприємств у глобалізованому середовищі.
88. Впровадження принципів циркулярної економіки у сфері торгівлі.
89. Розвиток підприємництва в умовах діджиталізації економіки.
90. Стартап-екосистеми у сфері торгівлі: тенденції та перспективи.
91. Вдосконалення інноваційної політики торговельних підприємств.
92. Інтелектуальна власність як ресурс розвитку інноваційної діяльності в торгівлі.
93. Вплив інноваційних технологій на управління конкурентоспроможністю підприємства.
94. Формування інноваційних стратегій у сфері торгівлі.
95. Управління партнерськими відносинами в інноваційних проектах торговельних підприємств.
96. Дослідження ринку інноваційних продуктів у торгівлі.
97. Розвиток електронних платформ для підтримки інновацій у сфері торгівлі.
98. Впровадження технологій Інтернету речей у діяльність торговельного підприємства.
99. Використання хмарних технологій у сфері торгівлі.
100. Розвиток кібербезпеки торговельних підприємств у смарт-середовищі.
101. Особливості захисту інформаційних ресурсів у торгівлі.
102. Вдосконалення системи управління комерційною таємницею підприємства.
103. Управління ризиками кіберзагроз у торгівлі.
104. Вдосконалення системи внутрішнього аудиту торговельного підприємства.
105. Управління репутаційними ризиками торговельного підприємства.
106. Особливості управління кризовими ситуаціями на підприємстві торгівлі.
107. Розробка антикризових стратегій у сфері торгівлі.
108. Інноваційні інструменти управління ризиками торговельного підприємства.
109. Управління зовнішніми загрозами в умовах глобалізації.
110. Вдосконалення стратегій виходу торговельних підприємств на нові ринки.
111. Формування міжнародних стратегій розвитку підприємств торгівлі.
112. Міжнародний маркетинг: особливості застосування у сфері торгівлі.
113. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток світової торгівлі.
114. Особливості управління транснаціональними корпораціями у сфері торгівлі.
115. Міжнародна логістика: сучасні тенденції та перспективи розвитку.
116. Управління зовнішньоекономічною діяльністю торговельного підприємства.
117. Кроскультурний менеджмент у міжнародному бізнесі.
118. Використання міжнародних електронних платформ у торгівлі.

119. Міжнародні фінансові ринки та їх вплив на діяльність торговельних підприємств.
120. Управління експортно-імпортними операціями торговельного підприємства.
121. Стратегії адаптації торговельних підприємств до умов світового ринку.
122. Особливості міжнародних комунікацій у сфері торгівлі.
123. Використання міжнародних стандартів якості у діяльності торговельних підприємств.
124. Міжнародна конкурентоспроможність підприємств торгівлі: шляхи підвищення.
125. Особливості формування партнерських відносин у міжнародному бізнесі.
126. Міжнародні інвестиції у сфері торгівлі: тенденції та перспективи.
127. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності.
128. Розвиток міжнародного електронного бізнесу у сфері торгівлі.
129. Формування глобальних ланцюгів постачання у торгівлі.
130. Особливості регулювання міжнародної електронної комерції.
131. Вплив глобалізаційних процесів на маркетингові стратегії торговельних підприємств.
132. Інноваційні підходи до управління міжнародними бізнес-процесами у сфері торгівлі.
133. Використання міжнародних інформаційних систем у сфері торгівлі.
134. Формування міжнародного іміджу торговельного підприємства.
135. Міжнародні проекти у сфері торгівлі: управління та координація.
136. Розвиток франчайзингу як міжнародної бізнес-моделі у торгівлі.
137. Використання міжнародних електронних платіжних систем у сфері торгівлі.
138. Особливості управління глобальними ризиками у сфері торгівлі.
139. Розвиток цифрових екосистем у глобальному торговельному середовищі.
140. Формування стратегій сталого розвитку торговельних підприємств в умовах глобалізації.

Завідувачу кафедри
економіки, менеджменту та комерційної
діяльності

вчений ступінь, вчене звання

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

здобувача вищої освіти

_____ курсу, групи _____
спеціальності D7 «Торгівля»

ОПП «Підприємництво та торгівля у
смарт-середовищі» _____

(П.І.П/б, повністю)

Заява

Прошу дозволити мені виконання кваліфікаційної роботи на другому
(магістерському) рівні вищої освіти на тему:

назва теми

за матеріалами практики на підприємстві _____

назва підприємства

“ _____ ” _____ 20__ р.

підпис

«Згоден» – науковий керівник

підпис

“ _____ ” _____ 20__ р.

Центральноукраїнський національний технічний університет

Економічний факультет

Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність D7 «Торгівля»

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри ЕМКД
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

« _____ » _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
НА ДРУГОМУ (МАГІСТЕРСЬКОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

2. Керівник роботи

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання роботи до захисту _____

4. Мета та завдання кваліфікаційної роботи _____

5. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Узагальнення матеріалів переддипломної практики		
2.	Огляд літературних джерел, узагальнення нормативних та законодавчих документів		
3.	Написання основного змісту кваліфікаційної роботи		
4.	Оформлення кваліфікаційної роботи		
5.	Рецензування кваліфікаційної роботи		
6.	Отримання відгуку наукового керівника		
7.	Представлення кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності		

Дата видачі завдання

«___» _____ 20__ р.

Підпис керівника _____

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання прийнято до виконання

«___» _____ 20__ р.

Підпис здобувача
вищої освіти _____

_____ (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ	7
1.1. Сутність поняття конкурентоспроможності підприємства	7
1.2. Основні складові конкурентоспроможності: продукція, ціни, якість обслуговування, технології	12
1.3. Вплив кризи на конкурентоспроможність підприємства	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	20
2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства	20
2.2. Оцінка соціально-економічних показників підприємства	26
2.3. Проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємства в кризових умовах	35
Розділ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ	41
3.1. Стратегії підвищення конкурентоспроможності в кризових умовах	41
3.2. Рекомендації для забезпечення стійкого розвитку і адаптації до можливих майбутніх криз	46
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТКИ	60

Завідувачу кафедри ЕМКД

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

здобувача вищої освіти на другому

(магістерському) рівні

спеціальності D7 «Торгівля»,

ОПП «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі» _____

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

ЗАЯВА

Здобувач вищої освіти _____.

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

Даною заявою я підтверджую, що був проінформований про права та обов'язки здобувача вищої освіти Університету, про правила, що стосуються перевірки оригінальності кваліфікаційних робіт, викладеними в «Положенні про процедуру впровадження антиплагіатної системи у Центральноукраїнському національному технічному університеті».

Тому заявляю, що я згоден на обробку моїх письмових робіт у відповідності з антиплагіатними процедурами Університету, а також на архівування цих робіт в базу даних репозитарію згідно з антиплагіатними правилами і процедурами Університету.

Заявляю, що моя кваліфікаційна робота виконана самостійно і не містить елементів плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних інформаційних та літературних джерел мають відповідні посилання.

Я також свідомий того, що у випадку, якщо робота написана мною, за рішенням Комісії університету буде містити факти плагіату, це буде підставою для відмови в допуску роботи до захисту та застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності, або, якщо коефіцієнт подібності буде перевищений, робота буде повернута на доопрацювання.

Робота для перевірки Університетом надається в друкованому та електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Дата

Підпис _____

* Під обробкою розуміється порівняння змісту роботи переданого на перевірку в Інтернет Систему для виявлення фактів запозичення, генерації Звіту Подібності та зберігання документів в базі даних для порівняння даних робіт з майбутніми роботами.

Центральноукраїнський національний технічний університет
Економічний факультет
Кафедра «Економіки, менеджменту та комерційної діяльності»

«Допущена до захисту»
Зав. кафедри ЕМКД
вчений ступінь, вчене звання
_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
« _____ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на другому (магістерському) рівні вищої освіти
на тему:

« _____ »

Виконав здобувач вищої освіти
на другому (магістерському) рівні
ОПП «Підприємництво та торгівля у
смарт-середовищі» спеціальності
D7 «Торгівля»

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
« _____ » _____ 20__ р.

Керівник: вчений ступінь, вчене звання

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
« _____ » _____ 20__ р.

Рецензент _____

м. Кропивницький – 20__

АНОТАЦІЯ

Виконавець (ПІБ):

Науковий керівник (ПІБ):

Тема кваліфікаційної роботи:

Мета кваліфікаційної роботи полягає в ...

Завданнями роботи є...

Предметом дослідження є...

Об'єктом дослідження виступає ...

Перший розділ роботи присвячений теоретико-методологічним аспектам ...

У другому розділі відображена аналітична оцінка господарської діяльності підприємства, досліджено ... та проведений аналіз ...

Третій розділ висвітлює проблеми та шляхи вдосконалення ...

За результатами дослідження сформульовані...

Одержані результати можуть бути використані...

Наукова новизна одержаних результатів полягає в....

Рік виконання кваліфікаційної роботи ...

Кваліфікаційна робота містить _ сторінок, __ таблиць, __ рисунків, список використаних джерел із ___ найменувань, ___ додатків.

КЛЮЧОВІ СЛОВА:

Відгук
на кваліфікаційну роботу
на другому (магістерському) рівні вищої освіти
здобувача вищої освіти _____ групи _____
(ПІБ)
спеціальності D7 «Торгівля»,
ОПП «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі»
Центральноукраїнського національного технічного університету

Тема кваліфікаційної роботи _____

Обсяг кваліфікаційної роботи _____

Мета кваліфікаційної роботи _____

Актуальність теми _____

Тема кваліфікаційної роботи безпосередньо пов'язана з об'єктом дослідження магістра спеціальності D7 «Торгівля» _____

Вирішені в кваліфікаційній роботі завдання відповідають (не відповідають) вимогам до професійної діяльності фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня магістр.

Практичне значення результатів кваліфікаційної роботи полягає в _____

Висновки підтверджують можливість використання результатів роботи _____

Оформлення пояснювальної записки та ілюстративного матеріалу до неї виконано згідно з _____

Ступінь самостійності виконання кваліфікаційної роботи _____

У роботі відзначені такі недоліки: _____

Відгук про кваліфікаційну роботу в цілому _____

Кваліфікаційна робота заслуговує оцінки: _____

Висновки про можливість присвоєння випускнику кваліфікації магістр менеджменту.

Керівник кваліфікаційної роботи:

кандидат економічних наук, доцент

кафедри економіки, менеджменту

та комерційної діяльності _____

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Список

публікацій здобувача вищої освіти на другому (магістерському) рівні

№ п/п	Назва публікації	Місце видання	Обсяг публікації
1.			
2.			

Підпис здобувача вищої освіти

Підпис наукового керівника

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<p>Книги: Один автор</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 5. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.
<p>Два автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5.
<p>Три автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p> <p>4.</p>
Дисертації	<p>1. Авдеєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок ХХ ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<p style="text-align: center;">Законодавчі та нормативні документи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
<p style="text-align: center;">Архівні документи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с.</p>
<p>Частина видання: книги</p>	<p>1. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>2. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

Центральноукраїнський національний технічний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

Економічний факультет

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність»

(повна назва кафедри)

Ілюстративні матеріали

до кваліфікаційної роботи

на тему: «_____»
_____»

Виконав: здобувач вищої освіти на другому
(магістерському) рівні, групи _____
D7 «Торгівля», ОПП «Підприємництво та
торгівля у смарт-середовищі»

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові повністю)

Керівник _____
(прізвище, ініціали)

м. Кропивницький – 202_ рік

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
здобувачами вищої освіти на другому (магістерському) рівні
Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність: D7 «Торгівля»
Освітньо-професійна програма: «Підприємництво та торгівля у смарт-середовищі»
денної та заочної форми навчання

© Центральноукраїнський національний
технічний університет
2026